

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 3 frt.
Félévre 1 50 kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentes levelek csak ismert keszktől fogadtatnak el.
Késztat nem adatna vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A szállításhoz minden garmondor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DÍJ
hivatalos hirdetéseknel:
Minden egyes sor után 1 kr.
Asonfelül bélyeg 20 kr.
Kiemelt díszített s körrel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden 3 centiméter után 8 kr számítottatik.
Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújthatik.
Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

Népoktatásunk ügyében.

Sokszor volt már szó e lap hasábjain városunk népiskoláiról; sokszor hangoztatuk már az óhaját, hogy felekezeti népiskoláinkat közös (állami vagy községi) iskolává alakítsák át.

Végre is megérlelte az ügyet az idő. Megérlelte, mert soha oly nagy számmal nem jelentkeztek a tankötelesek a ker. felekezeti iskolákban, mint ezidén és ezek zsufolásig megteltek. Pedig a tankötelesek elég nagy része iskolába nem is jár. A szaporodás a mult évi s ámhöz viszonyítva fel-tünő és hogy az aránytalanság a tanulók létszáma és az őket befogadó termek nagysága, valamint a tanerők száma közt már a legközelebbi időkben még nagyobb lesz: várhatjuk, különösen a dohánygyár felépül-tével. Városunk lakosságának száma különben is folyton növekvőben van.

Eddig tehát a közös iskola ügye elodázható és megoldatlan maradhatott; ámde hogy a jelenlegi helyzet tarthatatlan lett, mindenki előtt világos.

Iskoláink elégtelensége és elmaradottsága, valamint felekezeteink szegénysége hozták tehát szőnyegre az állami iskola ügyét a legilletékebb helyen, a városi képviselő-testület előtt. Az erre vonatkozó indítvány lelkesült fogadtatása immár arra enged következtetni, hogy már a legközelebbi jövőben elemi tanintézeteink lényeges változás alá esnek és népoktatásunk ügye hatalmas lépéssel fog előrehaladni. Igaz, hogy eddig mindig úgy hallottuk, hogy a város képtelen egy iskola felállítására; ámde mily kellemesen csalódtunk, mikor láttuk: mily örömmel hajlandó a képviselő-testület az ügyet a megvalósítás stádiomába hozni. Hiszen ha főgimnáziumunk részére megtudott szavazni egy tetemes összeget, amire nem volt kötelezve, mennyivel inkább tudhat megsza-

vazni egy összeget, amire az 1868. évi XXXVIII. t. c. 23. §-a értelmében köteles.

A nálunk uralkodó tanszabadság értelmében ugyanis felekezeteknek, társulatoknak és magánosoknak csak joguk van, de nem áll kötelességükben iskolákat fentartani, ha a törvény 27. §-ában megszabott kellékeknek eleget tesznek. De ha ennek eleget nem tesznek, vagy a meglevő intézetek egyáltalában nem képesek a tanköteleseket befogadni, úgy a község köteleztetik intézet állítására, amikor is joga van az 5%-es adót kivetni (l. az id. törv. 35. és a 36. §-t.). Ha azonban a község kimutatja, hogy szükséges népokt. tanintézeteinek a törvény szerint felállítására és fentartására a kellő anyagi erőt nem képes egészen előállítani, illető hatósága útján segélyért az államhoz folyamodhatik. (43. §.)

A törvény eme két §-a világosan szól tehát magáért.

S.-A.-Ujhely város még az esetben is köteles iskolát állítani, ha a felekezetek nem adnak át intézeteiket, vagy ha csak egy felekezet állít iskolát, mert egy ujonnan felállított ily intézet is csak a maga közvetlen baján segítene, holott a többieknel a számfelettség továbbra is megmaradna. Mindenesetre kívánatos, hogy a művelt emberek és gyermekeik javát szívükön viselő szülék előtt oly fontos és magasztos ügy keresztülvitele minél kevesebb akadályokba ütköznék.

Dehát hol is találja e mielőbbi megoldást kívánó ügy akadályokra? Hiszen egy községi vagy állami iskola felállításával járó előnyök oly nagyok a mi jelenlegi iskoláinkkal szemben, hogy a szerencsés és mielőbbi kivített éppen a szülők óhajthatják a legforróbban, mert pl. az mégis csak világos és természetes, hogy gyermekeikkel jobban és többször foglalkozhatik a tanító akkor, mint most, mikor ennek egy és ugyan-

azon órában több osztályal kell egyszerre foglalkoznia. Hát az egészségügyi szempontok?!

Bár egyáltalában nem szándékom, hogy én a közös és felekezeti iskolák értéke között összehasonlítást tegyek, mert akkor „pro és contra” sok elvi és elméleti, valamint gyakorlati bizonyítékot hozhatnék fel, amelyek után a kérdés mégis vitás maradna,* — de mégis jónak látom, hogy megemlísem a felekezeti hatóságok ama jogát, mely szerint ők szabadon szabhatják meg a szükséges iskolai vagy egyházi adót (11. §.).

Sokan nem ismerve egyházi hatóságuknak ezt a jogát, ebből vagy más okból tiltakoznak a kirovás ellen és ha csak lehet, kivonják magukat a fizetésre való kötelezettség alól és nem lévén a behajtás oly szigorú és pontos, mint más adónemek: a bejövétel sem eshetik biztos számítás alá. Így eshetik meg aztán, hogy az ügyis csekély, sőt részben hitvány fizetésű tanítók, akik pedig méltán számíthatnának a társadalom részéről nagyobb anyagi támogatásra (hiszen dikciókban mily szépen tudják sokan magasztalni a tanító munkájának nagy fontosságát, de ha anyagi áldozat megszavazásáról van szó, elég bátrak utalni még kisebb javadalmazásu, falsi állásokra stb.), hálára, s akikkel szemben, különösen városban, követelményeket támasztanak, melyek-

* A közös iskolák, elfoglalt bírálói, rendszerint avval szokták vádolni, hogy azok vallástalanok sőt (Uram bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit beszélnek) istentelenek! Mi pedig úgy tudjuk, s valósággal úgy is van, hogy a közös iskolákban minden felekezeti tanuló igenis részeseül kellő vallásoktatásban még pedig saját (ezért külön is díjazott) papjától, — mig ellenben a fel. iskolákban a más vallásu tanuló, nem a saját, hanem egy rája nézve egészen idegen vallás tanait hallgatja s nagyon természetesen annak szellemét is beszívja. De: mind ennél sokkal fontosabb és az életre kiható hivatása a közös iskoláknak, a felekezetekhez viszonyítva, a melyek vallás szerint már kiskorukban elkülönítik az embereket, hogy a kölcsönös türelem és szeretet istápolói. Már pedig ki meri kétségbe vonni, hogy a társadalmi élet békéje és boldogsága attól a két faktortól, a türelem és szeretettől függ s ezt a két hatalmas erőt belénevelni a emberiségbe: az iskolának, főképpen pedig a közös iskolának képezi szép feladatát. Szerk.

T Á R C A,

Tragédia*).

Az első felvonás csak ennyi:
Az ifju szép, sugár, deli,
Fürtös fejét büszkén emeli
Jól tudja, mert zsebje teli.
Van ki betöltse, édes anyja,
Ki benne nagy jövőre vár;
De szól a sors intőn, tagadva:
Beh kár, beh kár!

Az összeütközés: a vágy nő,
A szenvedély bős lángba csap;
Gyötrődik és viv a szegény nő:
Ha a vagyon pusztulna csak!
De hol az ifju szíve, lelke?
Az oly üres, ez o'y sivár!
És szól, ki kincseit benyelte:
Beh kár, beh kár!

Bonyolulat: pénz bármi áron!
Mert elmerül a becsület,
Mely ott libeg egy szalmaszálon
A viharos tenger felett.
Dobot visznek az ősi házba,
De az anya nem h. llja már,

* Megjelent a „Fővárosi Lapok” ez évi jan. 19-iki számában. Onnan vettük át a költő engedelmével. Szerk.

Épp' a teritőn van csontváza, —
Beh kár, beh kár!

A vég siet: a szalmaszálát
Sodorja már az aradat;
Mentőt a gyöngö nem találhat,
Hiába küzdés, fáradat.
A jó barátok elkerülük,
Mint pusztta tájat a madár,
S az ifju élte egyre züllik, —
Beh kár, beh kár!

Nincs más megoldás: zordon éjen
Vére piroslik a havon;
Tulesve a nagyobb veszélyen,
Igy halhatott meg — szabadon.
Gyászt zeng sirján a tél viharja,
— A kis harang ingyenbe jár —
És szól a zuzos sirfa varja:
Beh kár, beh kár!

Fejes István.

Az ősi haza felkutatása.

— Irtta: Hollósy István dr. —

II.

A jelen század közepe táján foglalkozott a nemzet e kérdéssel. Kállay Ferenc, Sándor István, Csoma Sándor, Horváth István, Reguly Antal, Jerney János, Wenzel Gusztáv buzgólkodtak annak megoldásán. De már rég feledésbe merült e kérdés, a midőn Kőrösi Csoma Sándor hátrahagyott ira-

tait Duka Tivadar kiadván, az abban foglalt meg-lepő tudósítások és a walesi herceg egy nyilatkozata újra felszínre nem vetették.

Az angol trón leendő birtokosa legutóbbi nálunk tartózkodása alatt ugyanis, mintegy kifejezésül a magyar nemzet iránt érzett rokonszenvének, így szólott:

„A föld kerekégén nem ismerek szeretetre-méltóbb nemzetet, mint a magyart. Egyedül Indiában a Ráds-buddhán népet lehet hozzá hasonlítani. A magyart látva, önkénytelenül India ezen bátor, őszinte, lovagias népe jut eszembe, a mely annyira teljesen hasonlít a magyarhoz arcjelleg és természetére nézve mindenben, hogy ez az első pillantásra feltűnik.”

Az angol trónörökösnek ez a kijelentése impulzust adott arra, hogy az ősi haza kérdése iránt újra felébredt a nemzet figyelmé.

És hisszük, hogy ma már könnyebb is lesz azt megoldani.

Ma már vasutak vezetnek azok közé a testvérepek közé, a melyekről azt sem akarták el-hinni a Spree és Izaar partján a német tudósok, hogy valaha léteztek. Urál-álja, Kaukázus és Himál-álja többé nem tartozik az ismeretlen, mesebeli országok közé, a melyekről a történetírás atyja úgy irt és a germán nép mondái azt beszélték, hogy ott a löfejú-szittyák és kutyafejú tatárok laknak.

China és Buddhány (Tibet) soha sem is zár-ták ki feltétlenül az idegent. És csak azt, a mit egyetlen ember, Kőrösi Csoma Sándor birt fel-kutatni a buddhány kutfőkből, ez az egy gyűjte-

nek csak úgy képes megfelelni, ha elegendő díjazásban részesül, különben pedig vagy adósságba veri magát, vagy kénytelen szegényes körébe visszahúzódní, — sokszor 2—3 hónapon át sem kapnak fizetést. A méltányosabb és szigorúbban keresztülvitt adózás tehát úgy a közönség, mint a tanítóság szempontjából kívánatos és azt hiszem, hogy ennek még az egyházak sem vallanák kárát.

Egy új tanintézet felállítása még leánynevelésünk szempontjából is fölötte óhajtható. Leányiskolánk közül az, mely az első helyet foglalja el nagyság és berendezés tekintetében, szintén nem elegendő arra, hogy az összes jelentkezőket befogadja; míg a másik két ker. felekezeti leányiskolái a közönséges falusi leányiskoláknál nem sokkal különbek és szintén zsufoltak. Magasabb iskoláztatásról pedig intézet hiányában szó sem lehet. Pedig a népokt. törvény 59. §-a és a közokt. ministeriumnak 1874. évi 19.425. számú rendelete világosan meghagyja, hogy minden oly község, melynek 5000-nél több lakosa van, polgári vagy felsőbb népiskolát köteles állítani.

Ha nem is kívánjuk tehát, hogy polgári iskola állíttassék, de melegen óhajtjuk, azaz követelhetjük, hogy leányaink az eleminél magasabb képzésben is részesülhessenek; mert ki ne ismerné és ki ne tudná méltányolni amaz üdvös hatást, melyet műveltebb és képzetesebb nők nemcsak családjukra és közvetlen környezetükre, de az egész társadalmi életre gyakorolnak. Azután hány életpálya nyílt az utóbbi időben a nők szférájában, melyeken tisztességes kényeret szerezhetnek; de nagyrészt e pályákra való eljuthatás első feltétele a magasabb képzettség, a polgári iskola vagy felsőbb leányiskola 4. osztályának sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány.

Honnan van tehát, hogy törvényünk pontjainak annyi felszólalás dacára is mind-ezideig érvény nem szereztetett?

Onnan, mert sem községünk, sem kormányunk gazdasága nem rendelkezik a kellő anyagi erővel. Minthogy azonban az államháztartás pénzügyi állapota tetemesen javult; minthogy kormányunk programja a tanintézeteknek minél nagyobb kiterjedésű, habár csak lassan haladható államosítása; minthogy a közönség népoktatásunk javítását nemcsak óhajtja, hanem követeli: remélhetjük, hogy a már megindult mozgalom zátonyra kerülni nem fog és hogy az országos kormány, tekintve sajnálatos állapotunkat, a bajon segíteni annál is inkább fog akarni, mert különben a kimondott kényszeriskoláztatás is illuzióriussá válnék.

Igaz, hogy csak az utóbbi időben is

mény egymagában elég arra, hogy ne kelljen félni attól, hogy ismét homályba fog borulni a magyar nemzet eredetének kérdése. A német kultúra nagy hangon tagadta még azt is, hogy a szittyia nemzet valaha létezett és ezzel a tagadással gyökerében támadta meg a magyar nemzet eredetének kérdését is. Ők a nyelvészeti hasonlóságokból akarták leszámaztatni a magyarok eredetét, dacára a bolgárok, cserkeszek, avarok elszlávosított nyelvének, kikről mindenki tudja, hogy nem sláv, de szittyia eredetű népek, mint a sármások¹⁾ görögösen »sarmaták« — Sarmaság — óslakói. (Sármás, Sarmaság ma is létezik.)

Azonban Körösi Csoma Sándor kutatásai nemcsak megcáfolták a németek felfogását, de örömteljes lelkesedéssel írta ő, hogy »az ősi Indiában, az emberiség bölcsőjében, egyetlen nemzet sem bir annyi kincset találni, mint honfitársai a hunmagyar kultúra érdekében« s talán nem messze van az idő, a mikor iskoláinkban is a latin, görög nyelv helyett, az összes európai nyelvek forrását, a szanszkritot fogják tanítani.

Nemcsak a szanszkrit és magyar nyelv hasonlóságát idézi (hiszen ősi magyar családneveink, hegyeink, folyóink, városaink neveit ma sem tudjuk érteni, míg a szanszkrit nyelvben e nevek p. o. Árpád, Vajk, Béla, Béldi, Tisza, Batthányi, Badacsony, Bihar stb. értelme megfejtethető), hanem felhoz egy világtörténeti tényt: a buddhányság alapítását.

Nem pusztán egyes okmányok, nem csupán

¹⁾ Sármazeged városát a latin Sarmasegethusnak írta.

Nyitvármegye egymaga 36 elemi iskola felállítását kéri, egy másik vármegye pedig 4—5 polgári iskola felállítását hozta javaslatba a kormány előtt; de ha meggondoljuk, hogy a tanügyi intézetek első sorban állami feladatot teljesítenek és ha a tanügyi tárca kiadásait összehasonlítjuk a többi tárcák vagy pláne más kultur-államok tanügyi kiadásaival: nem riadhatunk vissza ama gondolattól, mintha kormányunk segítségét Ujhelytől, egy vármegyei székvarórostól megvonná, megtagadná.

De különben is azok, kik tanügyünk fejlődését szorgalmasan figyelemmel kísérik, meggyőződhetnek, hogy kormányunk megteszi a szükséges intézkedést és szívesen allit vagy állittat népoktató intézetet, mint a minők az említettek, csak legyen közönség, a mely ezt szorgalmazni és kérni tudja.

Addig is azonban, míg a felvetett ügy sikeres megoldást nyer, a mi valószínűleg hosszabb időbe fog kerülni, az égető hiányon kell segíteni egy kisebbszereű, de 4 osztályt magában foglaló intézet felállításával.

Az már kevésbé lényeges, hogy valamely felekezet vagy pedig a város segít igy a közvetlen szükségén.

Hála és köszönet azoknak, kik a nagy munkában fáradságot ismerni nem fognak!

Antroposz.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága legközelebbi havi ülését febr. hó 3-án tartja.

Chyzer Kornél dr., vármegyei volt főorvosnak a kir. belügyminisztériumba osztálytanácsossá történt kinevezése hivatalosan is köztudomásra jutván, minthogy a vármegyénél eddig elfoglalt állásáról lemondott, addig is, míg az ekként megüresedett főorvosi állás pályázat-hirdetés útján betöltetnék: főispán ömeltósága a vármegyei tiszti főorvosi hivatalos teendőket vitelére *Löcherer Lőrinc* dr. tb. fő- és járásorvost, — a s.-a.-ujhelyi járás területére pedig járásorvosá *Hornyay Béla* dr. gyakorló orvost helyettesítette.

Zemplén-vármegyéből Amerikába az 1879 évi augusztustól az 1891 végeig kivándorolt 23,940 ember, visszatért 6718, a tengeren túl maradt tehát 17,222, vagyis 72%.

20,000 ft. A kereskedelemügyi kir. minister vármegyénk közigi. bizottságának fölterjesztése alapján és főispánunk ömeltósága közbenjárására, 1892. évi államségély címén *huszezer* forintot utalványozott a vármegye utalappénztárának oly kikötés el, hogy azt a hadászati fontossággal bíró kizutakon létesített műtárgyak költségeinek fedezésére fordítsa.

S-Patak főbírája ellen, többrendbeli panaszok s fölmerült szabálytalanság miatt, főleg pedig a csendőrsparancsnokság részéről érkezett föl-

India és Tibet őstörténelme, de az egész szanszkrit irodalom egyhangulag bizonyítja, hogy a kusa-szittyiak voltak a buddhányság első apostolai s vérükből való vér volt e vallás alapítója is.

India szent könyveiben igy szól *Buddha* magáról: »Én, Csákya, a szittyia nemzetből és szep-lötelen családból származom« stb.

Nem is nyelte el a föld e nemzetet sem; mert számtalanszor elkalandozván az ősi hazából, a Kaukázus alatt ma is él neve az *osszeta* népben; a kiket *kusa-osszeta*-nak neveznek Keleten. Ez a nép érdekes tanulmány tárgya lehetne a magyar utazóknak, mert ez a faj nem más, mint az ősi kusa-szittyia nemzet ivadéka.

Kállay Ferenc pedig a székelyek eredetéről írván, említi, hogy Csernatonban, Torján, Ikafalván máig is él a *Kósa* vagy *Kusa* nemzettség.²⁾

A történettudomány mai álláspontja szerint ma már eldöntött igazság az, hogy a *Kusa* vagy

²⁾ Tibet lakói ma is Buddhának vagy Boddhának nevezik magukat, s *Bod* vagy *Bud* családnevek ott általánosak. Innen származott az ősi magyar *Bod*, *Bud*, *Boda*, *Buda*, *Bolytán*, *Battyány* családnév is ép ugy, mint a *Zics*, *Szápár*, *Kossuth*, nemzettség, amelyek máig is élnek Ázsiában.

jelentés alapján *Barthos* József j. főszolgabíró vizsgálatot rendelt s annak foganatosításával *Gaisler* József br. szolgabíró bizta meg. A vizsgálatot vezető szolgabíró kiterjeszkedett a főbíróhoz póstán érkezett hivatalos pénzek számonkérésére is. A vizsgálat menete most ott áll, hogy *Kun* Dániel főbíró, ki az elüljáróságban elfoglalt eme díszes állását kilenc év óta viseli, a vizsgálatot vezető szolgabírónak átadta írásba foglalt lemondását, — melynek el-, vagy el nem fogadása ügyében a vármegyén még nem határozta. A vizsgálatot folytatják. Ez és ennyi a valóság. Illetékes helyen nyert információink alapján kijelenthetjük, hogy az ellenkező híresztelések túlzottak.

Mező-Zombor község pénztáránál súlyosabb, beszámí és alá eső rendtelenségnek jöttek nyomára. A vizsgálatot fokozott serénységgel folytatják. Értesülésünk szerint már is kétségtelennek látszik, hogy *Czagány* Ferenc községi pénztáros visszaélt a közönségnek beléje helyezett bizodalmaival.

Hírek a nagyvilágból.

Az orosz trónörökös nagyherceg, mint *Vilmos* német császár vendége, jelenleg Berlinben időzik.

A bokkari emir Ázsiából fényes kíséretével most Szt. Péterváron jár s mint a cár vendége az ottani palotában tartózkodik. Az emir látogatása ha nem is meghódolást jelent, de megnyugtatja a cárt, hogy Ázsia felől nem fenyegeti veszedelem az orosz birodalmat.

Milán és Natália, a szerb királyi szülők, kiket az engesztelhetetlen gyűlölség örökre elválasztani látszott, kibékültek és mint boldog házaspár ismét visszamennék lakni Szerbországba. A kibékülés hírének kezdetben hihetetlennek tartották; most, midőn annak hiteléhez kétség nem fér, egész Szerbország örömmá norba esett. Boldog az ifjú király *I. Sándor* is, ki a jövő évben, augusztusban lesz 17 éves s akkor éri el nagykorúságát. A királyi szülők kibékítése, mint tudni vélik, az orosz cár műve. A pöspöki zsinat már ki is jelentette, hogy *Milán* és *Natália* elválása semmis, és házassági frigyüket jogerősen fenállónak nyilvánították.

Az angol kormány északnyugati Indiában lézas sietéssel folytatja a hadászati fontossággal bíró vasútak építését, a Középtengeren lévő hajóraját pedig jelentékenyen megerősítette.

Orosz-Lengyelországban legközelebb ismét nagyobb téli hadgyakorlatokat tartottak. A farkasordító hideg dacára a csapatoknak szabad ég alatt, sátrakban kellett táborozniuk.

Nápolyban, amire emberemlékezet óta nem volt eset, didergő hideg idők járnak. A szobák, mert ott kályhák nincsenek, jégbarlangok. Az utcákon tüzek égnék, hogy a hideg iránt felettebb érzékeny járókelő nápolyiakat a megfagyástól óvják.

Hírek az országból.

Wekerle miniszterelnököt *Nyiregyháza* város közönsége nagy lelkesedéssel díszpolgáruul választván, ebből az alkalomból díszoklevelet állított ki, mely igy szól: »Mi, Nyiregyháza város közönsége, kiadjuk ezen oklevelet arról, hogy *Wekerle Sándor* dr. m. kir. miniszterelnök urat a magyar államháztartás rendezéséért, a miniszterelnöki pro-

Kósa nemzettség voltak a magyarok ősei³⁾ az V-ik évszázad előtt elhagyták Indiát; hogy (Ptolomeus szerint) a *Tisza* síkjait (a dák birodalom alakulása előtt már!) a szittyia-jászok lakták és bebizonyított igazság az is, hogy a midőn ezen szittyia-fajok egy-e y része Kelet-Ázsiából a Kaukázus felé ment új hazát alapítani, más részüik Indiában maradt s aztán a midőn az igy megoszott néptörsek e y-egy része a Kaukázus alól is felke-rekedett s ott hagyva másodszor is véreiket, a *Duna* és *Tisza* felé indultak új hazát keresni, akkor is visszamaradt a törzsek javarésze a Kaukázusvidéki második hazában.

Azt pedig csak nem fogják tőlünk követelni a német tudósok, hogy ha az otthon maradt népek megtartották eredeti családneveiket, szokásaikat, rólunk való emlékezetüket, ha a hozzánk való vérrokonság tudatát apáról fiúra hagyták át: mi megtagadjuk a velük való fajrokonságot csupán azért, mivel 1000 év alatt nyelvük nem alakult olyanná, mint a minővé a mienk alakult a német és latin-görög befolyás következtében.

De leghangosabban bizonyítanak a maig is élő rokon népek, országok.

A legrégebbi őshazát *Choreney* szerint *Árián*-nak, azaz vitézek országának vagy *Kusdikorazán*-nak nevezték. Fővárosuk *Báik* volt. (Báik, Árpád-kori magyar és székely családnév is.) Bihar-

³⁾ Az arab és görög írók „kuz“, „orguz“ név alatt említték a kusa-szittyiakat: s a kozárok és az elszlávosított kozák nép is e törzsek egyik maradványát képezi.

Folytatás a mellékleten.

grámjában kifejtett szabadelvű eszmékért, a személyében diadalra jutott demokratikus elvek iránt érzett lelkesedéstől áthatva, mint a munka emberét s mint a magyar nemzeti törekvések bátor előharcosát *közfelkeltással* Nyiregyháza szab. kir. és r. t. város díszpolgárának megválasztottuk.

A Kossuth-mellszobra eddig összesen 401 ft. 36 kr. gyűlt össze.

A kolera Budapesten ismét terjed; emiatt a kolera-járványbizottság ismét allandósította magát s éjjel-nappal folytatja óvintézkedéseit.

Az influenza, ez a kellemetlen oroszországi vendég, több városába az országnak megint ellátogatott.

Az EMKE báija a jövő hó 7-én lesz a 16. városi VI. VII. kerületi kör termében. Kezdeté est 9-órakor. Belépő jegy 10 korona (5 ft). A tisztajelöltemet az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület alapítókéjének gyarapítására fordítják. A főrendező elnöke; Andrassy Gyula gr.

Különlélek.

(Királyi adomány.) Ófelsége, kabinetirodája utján *Rajkovich* Miklós nechnval-polyánkai g. k. lelkész részére 30 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Időjárás.) E héten, és pedig kedden, egész nap ismét nagy havazás volt, úgyhogy a hórétegnek átlagos magassága, itt Ujhelyben és a környéken, most már elérte a 60 cm-t. A hideg ereje alábbhagyott, de úgy látszik, csak ideig-óráig, mert tegnap reggel hétkor a hőmérő — 19 R. fokot mutatott, délután egykor + 1 fokot állott, az érzés alja is megcsordult, azonban a napsütés állapotnak hamar végeszakadt, s most, hogy az esteli órákban e sorokat írjuk, megint csikorgó hideg van.

(A kollégák tisztelgése.) A *Hivatalos Közlöny* tegnapi számában jelent meg, hogy Ófelsége legfelsőbb elhatározásával s *Hieronimi* belügyminister előterjesztésére *Chyzer* Kornél dr.-t, a magyar tudós akadémia tagját, vármegyénknél eddig volt főorvosát, osztálytanácsossá nevezte ki a belügyminisztériumhoz. — Az ujhelyi szerető kollégák, *Schön* Vilmos dr. kórházi főorvos vezetése alatt, testületben tiszteltek osztálytanácsossá lett főnöküknél. *Schön* V. dr. ékes és magvas beszédre *Chyzer* osztálytanácsos meghatottan válaszolt, kiemelve, hogy mindig nagyrabecsült hozzávaló ragaszkodásukat ezután is, valahányszor arra alkalma nyílik, meleg barátsággal fogja viszonzni. Mint-hogy *Chyzer* dr. már e napokban átveszi a közegészségi ügyosztály vezetését s így vidéken lakó kollégáitól személyesen most búcsút nem vehet: az ujhelyi kartársak elhatározták, hogy akkor, midőn a *Chyzer* család innen a fő- és székvárosba költözik, a vidéki kollégák csatlakozásával kedves emlékü volt főnökük és családja tisztelgetésére búcsulakomát rendeznek.

(Uj hitbizomány.) Az igazságügyi ministertől érkezett értesítés szerint Ófelsége legfelsőbb elhatározásával megengedte, hogy *Andrassy* Aladar gr. *Sándor* fia és ennek elsőszülött fiutódai javára, továbbá *Andrassy* Aladar gr. és neje, szül. *Wenckheim* Leontin bárónő, *Sándor* fiuk és ennek elsőszülött fiutódai javára I—I elsőszülöttségi hitbizományt alapíthassanak.

(Uj plébános.) *Majorossy* Nándor, az ujhelyi r. k. plébániának több éven át vezető káplánja,

vármegye főispánjai és a székeiiek várispánjai közt két *Báik*-ot is találunk s megemlítem azt is, hogy *Kuz*-országban (Kuzisztánban) maig is létezik egy *Bihar* nevű tartomány, mint nálunk *Bihar*-vármegye.

Az ősi haza tehát ott feküdt az Eufrát és a persa öböl felett, a hol a régi *Kuz*-ország, a mai *Kasimír* áll. Vegye elő bárki Kelet-Ázsia térképét és a mai *Kuzisztán* és *Khorászán* tartományokat ugyanazon helyen, a hajdani *Kusdi*⁴⁾ (béli) *Khorászán* helyén fogja találni. (Beludsisztán, Kuzisztán, Rádzbudhán, Badochcsáng, Kun-Avar, Csáng stb. tartományok vidékén magyaros nevű városaikkal.)

Rádz budhána területén ott vannak ma is a következő városok: *Balla*, *Bilvár*, (Bélavár), *Csatár*, *Csótán*, *Párna*, *Balamér*, *Babir*, *Ahola*, *Kutturgur*, *Urai*, *Zoltán*, *Tatta*, *Bajgur* (Bajkor), *Kotsi*, *Dubboi* (Doboj, Dobai), *Aba* stb.

Beludsisztánban a szent folyam (Ganges) torkolatánál vannak *Bélah* (igy) és *Csajrabád* nevű városok és van *Kajla* nevű hegység.

A *Báikás* tótól keletre fekszik a dzungárok, Észak-Tibetben a Csángók és Kun-Avarok országa.

A *Báik* tartománytól keletre van *Badachcsány* nevű tartomány, az *Uguz* (Oguz) forrásánál a következő városokkal: *Darvas*, *Sajád* (igy) *Sajadabád*, *Kundor* (Kondoros). Feltűnő az *á* és *é* betűk magyaros jelzése a külföldi térképeken, míg nálunk *Sátoralja-Ujhelyt* is már *SalUjhely*-nek kezdik írni.

⁴⁾ Ma is van példa rá a család- és nemzetségeket így használni: *Kus*-i helyett *Kus-di*, mint *Bél* ország népeit béli helyett béldieknek nevezik, úgy mint az erdélyi *Béldiek* példája mutatja.

az elhalt *Soltész* Endre helyére, *Girinosre* plébánosná nevezetett ki.

(Közgyűlés.) Az ujhelyi polgári olvasókör ma délután két órakor tartja rendes évi közgyűlését, saját helyiségében.

(Halálozás.) *Légárd* József főgimnáziumi tanár Ujhelyben f. hó 28-án a reggeli órákban elhunyt. Az öreg úr 61 éves kora dacára is jó erőben volt, azonban vesebaját nem egyszer emlegette, mely az utóbbi hetekben oly súlyossá fajult, hogy gyötörő fájdalmak között kioltotta életét. — Serdülő ifjkorában részt vett az elhunyt a szabadságharcban. A tanári pályán 31 évig működött mint a magyar irodalom és a történelem tanára. Gyászoló neje és rokonságának lelki fájdalmában igaz részvételt osztozik a főgimnázium tanársa, mely szeretetre és becsülésre méltó d rék *Nesztorát*, — osztozik a tanuló ifjuság, a ki lelkes vezérét veszítette el benne. Porait a helybeli kórházból f. hó 29-én délután 2 órakor viszik örök nyugalomra.

(Mulatság.) Több egyetértésben és barátságban élő úri család tegnap este a *Magyar Király* vendéglő étkező-termében vidám vacsorára gyűlt együvé. Vacsora után a fiatalság, szokás szerint, táncra perdült, úgy hogy jó kedvvel nyúlt be a mulatság az öreg éjszakába.

(Megkerült tolvaj.) Lapunk mult számában említettük, hogy *Hadari* Lajosné veszedelmes tolvaj cigányasszony temérdek lopás elkövetése után megszökött. A rendőrség körözötte s az eredmény az lett, hogy a mihályi csendőrség letartóztatta s bekísérte. Most a vizsgálat alatt fognak rendre kiderülni az elkövetett lopások, melyek e megrögzött tolvaj lelkét terhelik.

(A „Zemplén“ fekete táblája.) Innen-onnan két hete lesz, hogy az első nagy hó, mely az utcákat is eltöröszölte, leesett. A felfogadott nap-számok, előismerjük, nagy munkát tettek, míg a gyalogjáróhelyekről a hógaradakat elhordták, de mert a nagyhid letisztításáról tulajdonosa nem gondoskodik: kérjük a város t. főbíráját, hogy a most már jól kipihentetett utcai seprősökkel a havat, akár az illető mulasztó félnek kontójára, a hidról is sziveskedjék eltakaríttatni.

(Kuriózum.) Lapunknak egyik szorgalmas tudósítójától kaptuk az alább következő okiratot, mely mutatja, hogy a bizonyos „civil“ formákhoz kötött házasság eddig sem volt ösmeretlen fogalom a tősgyökeres magyar nép családi életében. Erről tanuskodik a beküldött formás nyilatkozat: „En alóirott pthrugyi illetőségű (Szabolcs megye) P. . . E. . . kezem aláírásával és két tanu előtt elismerem, hogy tarczali lakos K. . . kőmiveshez, mint kisegítő, úgy egészségében, mint betegségében, hű leszek hozzá egész életén át, én őt soha meg nem csalom, vagy más által meg nem csalatom, sem semmiféle kijátszás iránta soha egész életében nem tanusítok, s iparkodni fogok mint a béke angyala házi boldogságát fentartani s dolgaimat, mint gyenge nőtl telhetőleg nyugodtan végezni. Ha pedig ezen fentírtak bármelyike szerint el nem járunk, s az kibizonyodna reám, akkor alá adom magam, hogy a törvény minden eszközeivel — bármely bíróságnál minden igényemtel megfosztattasson és megbüntettessen mint hűtlenent. Kelt T. . . . januárius 5-ikén 1893 ban. P. . . E. . . s k. Előtünk: Sz. . . J. . . és G. . . D. . . tanuk. A nyilatkozat jogi effektuálás végett most a tokaji járás főszolgabírája előtt van, mert a „ki-

Igen, ott áll az ősi haza a mai *Kuzisztán* helyén, a hol a hajdan fényes *Susa* (Csucsá) város mohos omladéka porlanak,

Hanem a mi turistáink Svájcba és Afrikába sietnek, a magyar írók és művészek társasága pedig inkább Jeruzsálemet és Kairót keresi fel, mint az ősi Magyarvár romjait, ékiratos emlékjeleit.

És vegyük elő ismét a térképeket, utleírásokat s bárki megtalálhatja a Meotisi (azovi) tengerpart vidékén a kusha-osszíták tartományát, mellettük a kabarok hazáját (nagy- és kis Kabar-országot) a melyek ma is léteznek, holott azt állították a németek, hogy sem szíttya, sem kabar nemzet sohasem volt a világon, hanem e név csak általános jelzője volt a barbár és „kőborló“ népeknek,

A dákokat is hol germán, hol trák, hol szláv népnek hitték, mint a sármásokat s azt állították, hogy rég kihaltak, vagy beleolvadtak a románok népe: holott a Kaukázus alatt a kabarok mellett maig is élnek a *cserekész-dákok*, mint erőteljes és harcias nemzet, sőt hazájuk földje maig is az ő nemzeti nevüket viseli. A kik csak arra jártak közöttük mindnyájan megerősítik, hogy az erőteljes hegyi nép arcjellegre, ruhaviseletre, szokásaira meglepően hasonlít a székelységhez s él az ősi dák eredet öntudata s a velünk való vérokonság emléke szívükben.

Nem kellene-e nekünk e népet megismer-nünk, a kiktől maga *Erechert* is megemlíti, hogy ruházatuk teljesen a magyar huszárokéhoz hasonlít

segítő, hűtlen „békeangyal“-lá lett s faképnél hagyta „kisegített társát“, magával vivén 14 ftot érő női ruházatát, minek következtében a kőmives, a fentebb közölt nyilatkozat alapján, hűtlenség és lopás miatt vádat emelt és kéri „kisegítő társ“-ának előkeríttetését.

(Telefon-állomás.) *Sárospatakon* e hó elején a második telefon-állomás is megnyitott. Az első telefon-összeköttetést pár évvel ezelőtt *Kun* Zoltán dr. főiskolai orvos létesítette lakása és a főiskolai kórház között; most özv. *Rik* Gusztávné úrnő, a sárospataki gyógyszerész tulajdonosa, a főiskolai kórháztól a gyógyszerészhez is létesített, saját költségén, összeköttetést.

(Elhalasztott mulatság.) A *Királyhelmec*ze f. hó 21-ére tűzött mulatság megtartását a rendezőség február 4 ikére elhalasztotta.

(A sárospataki ref. főiskola) igazgató-tanácsa e héten gyűlt össze *Sárospatakon* *Fejes* István egyházi és *Dokus* Gyula világi algonodnok elnöke alatt, hogy a főiskola anyagi és szellemi ügyeit megvizsgálja s különösen, hogy a mult évi számadást lezárja s a jövő évi költségelőirányzatot megállapítsa.

(Halálozás.) *Sárospatak* városnak egy derék polgára, jóra való, szorgalmas, előrehaladó iparosa halt meg f. hó 23-án, *Csupka* Gusztáv lakatos. Temetése 24-én közrészvét mellett történt.

(*Sárospatakon*) f. hó 22-én, d. u. 2 órakor, a kollegium fizikai termében, igen szép közönsé előtt tartotta meg *Ellend* József professzor szabad előadását a villámosságról, minthogy azonban a párával telt levegő tudvalevőleg rossz villanyvezető: a kísérletek közül csak egynehányat mutathatott be, azon kedves ígérettel sejezvében me minden tekintetben sikerült előadását, hogy azt ma (29-én) folytatni fogja. Az így megrövidült műsor némi kiegészítése végett *Bartha* Béla dr. olvasta fel *Csengey* Gusztáv jónévű vidéki költőnek, eperjesi teológiai tanárnak, egynehány mély érzésű, kiváló műgonddal megírt költeményét, melyeket a közönség nagy tetszéssel fogadott; utóbb pedig *Ignotus*-nak 1—2 költeményét. Befejezésül *Juhász* László teológus, önképzőkori tag, ki most rendezői sajtó alá költeményeit, szavalta el igen gondos előadásban *Poé* Edgár-nak „A holló“ című költeményét. E szavalt az időjárás szeszélyéért nagyrészt kárpótolta a közönséget.

Tisztelettel kérjük lapunk mindazon barátait, kik az új év kezdetével a „Zemplén“-t megtartották, sziveskedjenek az előfizetéseket, valamint a hátrálékokat mielőbb hozzánk beküldeni.

A kiadóhivatal.

Irodalom.

Az *Ország-Világ* a művelt olvasó közönségnek a legnagyobb, legerterjedtebb s egyszerűs mind a legszebb szépirodalmi lapja, melyet *Benedek Elek* kiváló gonddal szerkeszt, s kit az újabb és régebbi írói gárda legjelesebbjei támogatnak. A lapot díszítő szép kiviteli képek pedig a hazai és külföldi jelesebb művészetet mutatják be a közönségnek. A kiváló gazdag tartalom és szép nyomás mellett még csak olcsósága teszi ajánlatosabbá a lapot, mert a díszes borítékban megjelenő lapnak ára egész évre 8 forint, félévre 4 forint, negyedévre 2 forint, egy hóra 70 krajcár. Uj előfizetők a valóságos irodalmi és művészeti esemény-számba menő karácsonyi számat, melynek ára nem előfizetőknek 50 krajcár, ingyen kapják az összes mult évi műemlékletekkel.

s emlékeznek reánk, mint véreikre: ha fajunkat szeretnők.

Ott találták az utazók a dák és kabar nép hazája mellett *Magyarvár* romjait is, nem messze *Kunság* nevű várostól. E nagyszerű hun temető ékiratos, magyar betűs síremlékeivel és szobraival is felkeresheti bárki, hogy tanulmányokat tegyen rajtuk.

A szabár föld (Szipéria) sziklái számtalan ékiratos, hun-magyar betűs feljegyzéseket találtak a kutatók; a melyek megfejtésétől szintén érdekes dolgokat várhatunk.

Erechert nem rég adta ki művét a Kaukázus népeiről és ebben ő maga is elismeri, miszerint *Dagestan* tartomány neve a dákok történetével függ össze, tehát innen nyerte nevét; mert a gruzok stb. később telepedtek le közéjük.

Alig egypár éve volt csak, a mikor e tényre rámutattam és a rég elveszettnek hitt, az évezredek óta holtak vélt dák népet fölismerem a Kaukázus ősi földén, a régi írók munkáit egybevetve, olvasgatva,

Akkor részint figyelembe se vették, részint mellőzték e kutatás eredményét, a mely ma már nem csupán az én véleményem többé, s szerény mozzanata lett egy újabb törekvésnek, a mely talán végre is sikerre fog vezetni és megoldják azt a nagy kérdést, a mely a magyar nemzetnek ezer év óta szívében sajog s talán azt az eseményt megvalósítják, e mely *Kőrösi Csoma* szívében élt.

Egyesületi élet.

Nyilvános leszámolás.

A s. a.-ujhelyi polg. olvasókör által folyó évi január hó 21-én, a színház teremben tartott batus-bál bevételéről és kiadásairól.

Bevétel volt összesen . . .	319 ft — kr.
Kiadás „ „ „ „ „ „ „ „	204 ft 44 kr.
Tiszta jövedelem . . .	215 ft 50 kr.

Ez alkalommal felülfizettek; 4—4 ftot; N. N., Barthos József, Dókus Gyula és Kincsesy Péter; 3—3 ftot: özv. Somogyi Mihályné, Mattyasovszky Kálmán, Hornvay Béla dr., Schön Sándor, Abonyi D. Mór, és Untener Bertalan; 2—2 ftot: Rakmányi János, özv. Wihs Tamásné, Sebeők Antal dr., Rein István, Lefkovich Ignác, Nagy Jenő, Schön József, Kubinyi Mihály, Kemény Jenő, Kriszten Menyhért, Kiss Géza, Gnädig Lipót, Czukerman Ignác, Wilhelm Ignác, Gvőri Gyula, Buday Zador, Erényi Manó dr., Huszár Fülöp, Székely Elek, özv. Boruth Elemérné és Halász József; 1—1 ftot: Somogyi Gyula, Kiss Ödön, özv. Répássy Janosné, Grosse Gyula, Varady Sandor dr., Dókus Mihály, Székely Imre, Schneider Emil, Szalay Pál, Vályi Istvánné, Csernyiczky János, Behyna Kálmán, Szeremley N., Nagy György, Enyiczkei Gábor, Szunyogh Géza Bartiszi József, Szakács Miklós, Blum József, Moldoványi Béla, Némethy József, Kaszner Jánosné, Bárczy Béláné, Lakatos Gyuláné, Szeghy Agostonné, Cserép Józsefné, Nagy Ignác, Ember Ernő Mihály és Spotkovszky Károly.

Ezen adományokért fogadják a t. c. felülfizetők halás köszönetünk őszinte nyilvánítását.

S. a.-Ujhely, 1893. január 27.

Schweiger Áron,
pénztáros.

Kiss Ödön,
elnök.

Nyilvános nyugtázás s köszönet.

A sárospataki ev. ref. egyház által temploma javára f. év jan. 14-én tartott táncvigalom alkalmából a nemes célra adományokkal s felülfizetésekkel járultak: Takács István (Órmező) 5 ft, Csécsi Nagy Pál 5 ft, Kopré Ferenc 1 ft, Szabó József (Szalanna) 1 ft, Csizmadia Jenő (Bánhorvát) 1 ft, Borbély Ilona k. a. (Kassa) 1 ft, Kis Juliska k. a. 1 ft, Lengyel Endre dr. 5 ft, Gyarmathy József (Torna) 1 ft, Mizsák István 2 ft, Ardey Sándor 1 ft, Krizso Tamás 3 ft, Szabó Pál (Keszthely) 5 ft, Bódogh Károly 5 ft, Wohl Áron 2 ft, Szívós Mihály 2 ft, Szánthó Gyula dr. 2 ft, Bernát Elemér (Kassa) 10 ft, Doktor Gáborné 1 ft, Rick Gusztáv 5 ft, Csapka Istvánné (Gercsely) 2 ft, N. N. Sárospatak 5 ft, Szakácsi Eduárd 2 ft, Görömbői Péter (N. Kálló) 1 ft, Vizsolyi János 2 ft, Warga Lajos 2 ft, Vitkai Bertalan 2 ft, Végh Bertalan 2 ft, Szakácsi László 2 ft, Trócsányi Bertalan 2 ft, Fodor István 2 ft, Eperjessy József 2 ft, Klinger Erzsébet 1 ft, Nagy Gusztáv 5 ft, Zsindely István dr. 5 ft, Filep Károly 1 ft, Maklári Pap Miklós 1 ft, Gérecz Károly 1 ft, Kun Judith k. a. 1 ft, Szakácsi János 8 ft, Hodinka Agoston 1 ft, Szepesi István 2 ft, Reményi Vendel 2 ft, Niezner Ferenc 2 ft, Hodossy Béla 1 ft, Dókus László 2 ft, Barthos István 2 ft, Fodor Jenő 1 ft, Mecner Béla 95 ft, Nemes Lajos 4 ft, Csontos József 1 ft, Bencsik István főszolgabíró 4 ft, Nagy Barna 3 ft, Pálcsó László 1 ft, Galgóczi Barna 1 ft, Székely György dr. 1 ft, Szabéni Karolina 1 ft, Szeremley Gyula 2 ft, Vithen Aladár 50 kr., N. N. 50 kr., Dókus Mihály 4 ft, Zsindely Istvánné 3 ft, Buza János 3 ft, Kun Zoltán dr. 5 ft, Ross Gyula (Budapest) 4 ft, Dókus Gyula 5 ft, Bukoveczky Nándor 2 ft, Évva Ödön 1 ft, Barthos József 3 ft, Kérészy Istvánné 3 ft, Mitrovics Gyula 3 ft, Molnár János fazekas 2 ft, Ballagi Géza dr. 3 ft, Kondor Miksa dr. 1 ft, Herpegy Karoly 1 ft, Mester Istvánné 2 ft, Bartha Béla dr. 3 ft, Korláthné 1 ft, Hanni József 1 ft, Szabó Zsigmond ifj. 1 ft, Debrézsi Bertalan 2 ft, Osvald Zoltán (Óvd) 1 ft, Valtér László 3 ft, Radóczy György 2 ft, Pozsgay Miklós (Liszka) 3 ft, Popovics Endre 1 ft, Tarczal János 2 ft, Bogvay Zsigmond 3 ft, Mecner Gyula 4 ft, Rác Lajos dr. 1 ft, Lácza László dr. 8 ft, Vass Imre 3 ft, Ellend József 1 ft, Katona Zsigmondné 1 ft, Nagy Gábor 1 ft, Both József 5 ft, Molnár Béla dr. orsz. képviselő 48 ft, Balint Dezső 4 ft.

A tiszta jövedelem, amely az alaphoz csatoltatott, **356 ft 38 kr.**

Fogadják a nemesszívú adakozók e helyen is köszönetüket.

Kedves kötelességet kívánok még teljesíteni ez alkalommal, midőn városunk lakosai közül többeknek, különösen Lácza László dr. urnak s kedves nejeinek előmerésüket s köszönetüket fejezzük ki amaz ösmert vendégszeretetükért, melylyel vidéki vendégeinket fogadták.

Sárospatak, 1890. jan. 26.

az ev. ref. egyháztanács nevében:

Bálint Dezső, lelkész.

CSARNOK.

Az olvasóköri bálról.

Immáron negyedszer jut ki nekem a szerencse, hogy az ujhelyi olvasókör báljairól, mint tudósító, a *Zemplén* hasábjain adjak számot az olvasóközönségnek.

Őszintén megvallva, mind a négy bál, melyet minden ízében végig élveztem, mindig egy és ugyanazon impressziót keltette föl bennem és pedig, hogy *ez volt a legsikerültebb.*

Igy vagyok vele mostan is. Elhihetik tehát, hogy az olvasóköri bálók még is csak jó mulatságok szoktak lenni. Pedig, hogy mi minden kell ahhoz, mennyi faktornak kell közrejárni, hogy Ujhelyben egy mulatság, legyen az bármely fajtajából a vigalomnak, méltóan és jogosan tartson számot a sikerült jelzőre: azt csak azok tudják, kik nyílt szemmel nézik éveket óta az ujhelyi társaság mozgólódását, vagyis inkább tespedését ez irányban; vagy pedig kiveszik részüket a létesítés és rendezés nem mindig kellemes munkájából.

Örömmel gratulálok tehát az olvasókörnek és a rendezőségnek,*) hogy f. hó 21-én megteremtette, a népes, elegáns, jó és minden ízében kedves, tehát sikeres és majd alább elmondom miért, még sem kifogástalan mulatságot.

Elsőnek a népes építőt írtam ki. Azért, mert a fényesen kivilágított és izlésesen díszített színház-teremben olyan tisztességes számú közönség gyűlt együvé, hogy, a körülfutó emeleti páholyok díszes néző publikumát is beleszámítva, a szerencsés színgazgató szufolt háznak vallotta volna a telt színháztermet. És mert, hogy ez a nagy közönség, Ujhely színe-javából telvén ki, tetőtől talpig sok helyt pazarul bálmezsgé volt öltözve: mondhattam, hogy e mulatság elegáns. A jó ez már természetes következtetése az előbbieknek. És hogy a jó ölelkezik a kedvessele, az még természetesebb. De hogyan is ne lett volna jó és kedves, mikor az alábbi névsorban olvasható szép és szeretetreméltó leányoknak, amint egy dühös táncos kiszámította, fejenként átlagosan két és fél gavallér állott a táncban rendelkezésére. Ujhely báli annáleseiben ez fehér holló. Csak disz uniformis táncosvált anynyi, hogy egy parancsnok elkomandirozhatott volna velük egy ezret. Hát még a frakkosok? Egész légió. Különb, hogy számszerint mennyi? tessék a fenti számvetés után kikalkulálni. Folyt is a tánc gyönyörűségeken a megszokott báli rendben egészen éjfélig. Ekkor a cigány lefűjt és rövid negyed óra múltán gazdagon terített asztaloknál ult a báli közönség. És hozzáfogtak annak a sok jónak elköltögetéséhez, a mit csak a mi asszonyaink tudnak elkészíteni és fajdalom, — csak a mi szőlőink tudtak termelni. A szeretetreméltó kínálatoknak, aminek lehetetlen ellenállni, persze az lett a vége, hogy olyik közülünk, pardon, magam is, négy öt helyen lattattunk el a jók javával, sőt, mint *Ticsi* barátom mondja s én elhiszem neki, hogy *valamennyi* asztalnál igyekezett kivenni részét abból mit édes mosolylyal kedves kezek nyújtottak feléje. A megmaradt ételből és italból jól tartottuk a cigányokat, a fől szolgálókat s mikor már az olákdokok is kikapták részüket a jóból, még mindig maradt annyi, melyből megtöltöttem azt az érdemtelenül kapott jókora kosarat, melyet egy csinos kis leánytól nyújtott emlék gyanánt. El is tettem egy közeli alkalomra.

A vacsora éjfel után két óráig tartott. Ezután a terembe helyezett asztalokat hamarosan kihordták és folytatódott a jó kedvben és animóban folyton fokozódó tánc és tartott egészen reggeli hét óráig. Ekkorára már tövig leégték a gyertyák, odakünn pedig kis misére szólt az öreg harang. És elszólt a báli sereg, melyben a szép nem hogy volt képviselve, ezt a névsor mondja meg: *Asszonyok:* Bilogh Károlyné, Barna Bertalané, Barthos Józsefné, Csizsár Gáborné, Csernyiczky, Dókus Gyuláné, Dókus Mihályné, Fendrich Miksáné, Hönch Dezsóné, Kincsesy Péterné, Krafcsik Ferencné, Matyasovszky Kálmáné, Molnár Leóna, Nagy Györgyné, özv. Nickl Ferencné, Rein Istvánné, Rác Imréné, Rakmányi Jánosné, Özv. Répássy Janosné, Sebeők Antalné dr.-né Somogyi Mihályné, (Szikso) Szamosi Jenőné, Tomcsányi Martonné, Özv. Vojnárovics Lászlóné, Vályi Istvánné. *Leányok:* Balogh Anna és Gizella, Barna Sarolta és Emma, Biringer Aranka, Csuka Margit, Dókus Róza, Fendrich Ilonka, Gabos Gizella, Hatvany Gizella (Ladmóc), Krafcsik Etelka, Lehoczky Róza, Nickl Anna, Rakmányi Etelka, Rác Margit, Rác Erzsike, Répássy Olga, Somogyi Ella (Szikso), Szép Zsuzsika, Szögyényi Nattika, Tomcsányi Gizella, Vályi Ella, Vályi Matild, Vojnárovics Ida (Borsi).

A bál tehát jól sikerült. Apa, mana, leány, gavallér mind jól mulatott. Hanem, hogy a *kifogással* is előrukkoljunk: valamennyien alaposan meg is fáztunk. Mert, hogy kivált reggelfelé dermesztő hideg volt abban a színháznak nevezett, de rondaságával granáriomnak, vagy állásnak illő szalában; vagy száz lyukon fújt, süvített keresztül ká-

*) Szerénytelenség, de bevallom: én is tagja valék. 8.

sul a metsző hideg légvonal: azt bizony keservesen éreztük s éreztük sokan még ma is, kik e jégbarlangban meghűltünk. Pedig tudom, hogy a terem kályhának csufolt molochjaiban három napon át több mint két öl fát prédáltak el, de hiába, mert hitem és meggyőződésem, hogy téli hidegben csak akkor terem majd ottan meleg, ha jól a színpad alá fűtenek. Bizony segíthetnének valamelyest buzgó városatyáink ez elátkozott színházon. Miért is nem adták oda, mikor kérték zsinagógának?!

Most pedig, mikor báli referendámat befejeztem, tartozom a fölemlítésével annak, hogy a belépő jegyek eladásából és felülfizetésekből befolyt tiszta jövedelem 113 ft 56 krt teszen és hogy *Abonyi D. Mór* és veje, az új vendéglősök, pontos és gyors kiszolgálattal jó ételt és italt adtak. *Mányi Lajos* pedig zenekarával jól muzsikált. S.

Vármegyei Hivatalos Rész.

25672. sz. 92. *Zemplénvármegye alispánjától.*

A közönség tájékoztatása céljából a vármegye hivatalos lapjában közzététeik.

S. a. Ujhely, 1892. december 12.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmívelésügyi magyar királyi minister. 63569. V/16 sz. 92. Valamennyi törvényhatóság alispánjának, illetőleg polgármesterének. (Budapestet kivéve) Visnovsky és Simonyi okleveles mérnököknek a vízművek műszaki munkálatainak el készítése iránt közvetlenül hozzám benyújtott ajánlatát idezárva oly felhívással küldöm meg a címnek, hogy azt előforduló esetekben az érdekeltekkel közölje. Budapest, 1892. december 3.

Bethlen — Ajánlat, a vízművek tárgyában beadandó műszaki adatokról, hogy azok a vízkönyvbe bevezethetők legyenek. Alulírottak hajlandók egy-egy vízműnek összes terveit és iratait, úgy mint ezt a kulturmérnöki hivatalok által kiadott tájékoztató értesítés előírja — felelősség terhe mellett — 39 ft azaz harminckilenc forintért elkészíteni. A felvételekhez szükséges fuvar és segédmunkásokat az illető malomtulajdonos tartozik rendelkezésünkre bocsájtani. Bármilyen kérdésben szívesen válaszolunk. Budapest, 1892. november havában. *Visnovsky* és *Simonyi* okl. mérnökök, Budapest, VIII József-körút 22. sz.

27330. sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*

A járási főszolgabíróknak.

Körözés és a netaláni eredmény bejelentése végett kiadatik.

S. A.-Ujhely, 1893. év január hó 11-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

49314/1892. ajk. szám. Temesvármegye alispánjától. Valamennyi törvényhatóságnak. Az omori körjegyzőség f. é. 3163. sz. a. jelenti, hogy Homirov Nika 6 ft, Kotyecz Illia 3 ft, Tóth Nikolae 3 ft, Rác Mátyás 3 ft és Kotyecz Illia 1 ft 27 kr. hadmentességi díjjal hátralékban maradtak és annak ki nem egyenlítésével Zárda-Szt. György községből ösmertelen helyre eltávoztak. — Miért is van szerencsém megkeresni, hogy nevezettek vármegyéje területén puhatolhatni és tőlük feltalálásuk esetén a hátralékos hadmentességi díjat beszedetni és idejuttatni sziveskedjék. Tisztelettel Temesvárott, 1892. évi december hó 7. Az alispán megbízásából: (olvashatatlan névalírás) s. k. főjegyző.

65./IV. sz. 93. *A s. a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.*

Körözwény.

Davidovics Adolf m. jesztrebi lakos udvarában, még folyó év január hó 13-ától. egy éves, orran fehér foltos, homlokán csillagos, sötét pej, csödör-csikó befogatván bitangságban tartatik.

Felhivatnak a község előljárók, a bitangságban tartott csikó községeikben leendő köröztetésére.

S. A.-Ujhely 1893. jan. 25.

Urbán Ferenc, tb. főszolgabíró.

173 k i. sz. *A gálszécsi járás szolgabírájától.*

Körözwény.

Köztudomásra hozom, hogy Szovák József gálszécsi lakos f. évi jan. 12-én este egy veres szőrű 1 éves, homlokán csillag jegyes, hátsó lábára kesely, herélt gazdátlan csikót fogott fel, melynek ha tulajdonosa febr. 5 ig nem jelentkezik, a csikó febr. 6-án nyilvános arverésen el fog adatni.

Gálszécs, 1893. jan. 18.

Somossy szolgabíró.

Pályázati hirdetés.

Évi 350 ft fizetés s 26 ft lakbérrel javadal-mazott gálszécsi segédjegyzői állás választás utján betöltésére f. évi február hó 6-ik napján d. e 9 órája tüzetvén ki, a pályázni óhajtók fehi-

vatnak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz f. évi február hó 4-éig adják be.

Gálszécs, 1893. január hó 3.

2—3

Nemthy József, főszolgabíró.

2831./V. 93. sz. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Közzététel.

Valamennyi közégi előjárásának Zemplénvármegye területén.

Mindazon községekben, a hol a kizárólagos szesz italmérési jogosultság magán félnek adatott bérbe, a kötött bérleti szerződések 1. pontjában meghatározott a közönséges pálinkának s a szesznek maximális ára, még pedig akként, hogy egyszerre legalább egy liternyi mennyiségben történő eladásnál literfokonként 0.8 kr-nál, kisebb mennyiségben történő eladásnál pedig literfokonként 1 kr-nál nagyobb nem lehet, azaz pl. 40 fokos pálinkát literenként 32 krajcárnál, liternél kisebb mennyiségben történő eladásnál pedig literfokonként 40 kr-nál magasabb áron a bérlo s ennek engedményesei ki nem mérhetnek Mindez nyilvántartás, közhírtétel és ellenőrzés végett közöltetik.

S.-A.-Ujhely, 1893. január 23.

M. kir. pénzügyigazgatóság

Beeske, kir. p. ü. igazgató.

GAZDASÁGI ÉRTESETITŐ.

Rovatvezető: SEBES ADOLF.

Időjelölés jan. 29-ére:

Száraz — hideg.

HIVATALOS RÉSZ.

Felhívás.

Minthogy a m. kir. földmívelésügyi miniszterium által a zemplén vármegyei gazdasági egyesület kezelése a t. álló bikaalap gyarapítására 1892-ik évben adott államsegély csak kis részben használtatott fel, hogy az a jövő 1893-ik évben teljesen felhasználható legyen, s minél több megyebeli község a gazdasági egyesület közvetítése mellett és kedvezményes áron tenyésztésre alkalmas bikát szerezhessen, felhívjuk mindazon szarvasmarhatenyésztők, kiknek eladásra szánt bikáik vannak, hogy ebbeli szándékukat, a bikák számának, korának, fajának és az eladási árának kitüntetésével a gazdasági egyesület titkári hivatalánál minél előbb bejelenteni sziveskedjenek.

Felhívjuk ugyanez alkalommal azon községek is, melyek a gazdasági egyesület közvetítése mellett és kedvezményes áron bikákat venni akarnak, hogy ezen szándékukat a gazdasági egyesület titkári hivatalával idejekorán tudassák. 3—5

Hirdetmény.

Az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés alapján a borokra és sörökre nézve érvénybe lépett kedvezményes vámtétel mikénti igénybe vétele és alkalmazása tárgyában kiadott rendeletek egy példány a m. kir. földmívelésügyi miniszterium által a gazdasági egyesület részére megküldve, az az érdekeltségi körök által a gazdasági egyesület titkári hivatalában (Velejtén) bármikor megtekinthető.

2—3 A gazd. egyesület titkári hivatala.

Az egyesület tisztelt tagjai ezennel értesítetnek, miszerint Reich Lipót urnál Lukán 80 db. Szunyogh-féle fekete anya sertés és 11 db. ugyanolyan fajta kan részletben is eladó.

Zemplén vármegyei gazdasági egyesület.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A filloxera, a csersav

Paikert-Papanek.*)

Bizonyára szép kis eszmefuttatást lehetne megindítani afelett, hogy a fenti nevek és jelentett tárgyaik hogy kerülnek egymás mellé s egymáshoz mi közik? De senkinek sem szándékozván meggyőződéséből gúnyt űzni, ha különben még oly badarság lenne is, legyen szabad egyszerűen csak kijelentem, hogy Paikert-Papanek uraknak a csersavnak filoxeraölő tulajdonsága tárgyában táplált és e lapok 3 ik számában A t. bortermelők figyelmébe címet viselt nyílt levélben ismertetett nézete, illetve állítólagos felfedezése, enyhén szólva, nem egyéb, mint e kérdés tárgyában éppen nem egyedül álló jámbor képzelődés, vagy gyógyíthatatlan önszuggesztió — mint a tudósok és orvosok mondanak.

Hogy Papanek úr vonatkozó kísérletei mily alaposan s mily tudományos készültséggel végeztek, elég legyen csak arra utalnom, hogy Papanek-Paikert szerint a gyökerek vonatyanaga csersav mellett éppen csak klorofill volt, holott minden gimnázista tudja, hogy ez utóbbi anyag a tulajdonképeni gyökerekben soha sem is található, miután csupán a napnak kitett, tehát a föld feletti

* Mult számunkba elkészen érkezett.

Szerk.

növényi részekben képződik, s hogy ennek következtében a növények gyökér- és szárcskélete közötti bonctani különbségeknek egyik leglényegesebbje éppen az, hogy a gyökerek felhámja (a fiatal gyökereknek külső védő-buróka), szemben a hajtások felhámjával, klorofill nem tartalmaz.

S a növény-bonctanban való jártasságuknál nem kevésbé alaposak Paikert-Papanek uraknak agrikultur kémiai ismeretei is; legalább azon állításuk, hogy a gyökerekhez öntött csersavagokból s a tölgyerdők csersav-tartalmú korhadékaiból szabaddá való csersavat a szőlő gyökerei csersav-tartalmuknak közvetlenül emelésére fordíthatnák és tényleg fordítanak: oly növénytáplálkozástani badarság, mintha valaki azt állítaná, hogy a fürtök cukortartalmát szaporítani óhajtván, csak cukorral kell trágyázni a szőlőt, vagy pedig, hogy a növények a földjeik trágyázására használt trágyát egyszerűen direkt mint trágyát veszik fel s a fa alá ásott dögmalac egyenesen ily minőségében javítva meg a császár körte zamátját.

No ugyan szépen néznénk ki, ha teremtőnk így alkotta volna meg a növénytáplálkozás tényeit s mindenik tökély alá odaképzelnék egy kapásparasztot: a következtetést, azt hiszem, furcsának találná még Papanek is? . . .

Mindezek alapján ettől a felfedezés-től is, fájdalom, nyugodtan aludhatnak a filoxerák: nem fog attól halálos halálával halni csak egyetlen is, legfeljebb amelyik éppen a cserkéreg-habarcba került, miután az tagadhatatlan, hogy, ha a csersav nem is fog direkt felszívódni a gyökerekbe, a cserkéreg csersav-tartalmú lúgyánya tényleg bír némi rovarirtó tulajdonsággal, de ezen hatás csak éppen azon kis körre és földrésze terjed, melyet ezen lóg átítatott, tehát csak minimális, miután az átítható földrésze csak egy marék azon földtömeghez képest, melyben egy tökély gyökerei elterjednek; már pedig a filoxera nem oly szives, hogy kedvünkért csak éppen a csersavval átítható gyökérrésze húzódnék, hanem biz az pusztítja az egész gyökérzetet. Ebből magyarázható meg tehát, ha Papanek kísérleteinél itt-ott mégis észlelt volna valami csekélyke filoxera-pusztulást, no meg, hogy a cserkéreg elkorhadva, trágyaként is hat, minek ismét némi növekedés-javulásban láthatjuk hatása külső nyomait.

Az amerikai szőlőknek nem magasabb csersav-tartalma, hanem keményebb, edzettebb szövetei alkata s anyagai összetétele szempontjából pedig talán némileg magasabb gyanta anyag tartalma azon tényező, melyeknek az ellenálló amerikai szőlőfajták, de szintén csak éppen ezen keményebb szövetei egyrészt, a filoxerának ellenálló tulajdonságukat köszönhetik; az európai tökély azonban kiveszett nálunk is, ki Amerikában is a tölgyirtások televény- és csersavbujja, friss erőben álló talajában is, az ellenálló amerikai tökélyeknek pedig nem árt a filoxera még ott sem, hol soha tölgyet sem láttak.

A szándékot nem lehet elítélni, az kétségtelen; de azt sem, hogy e felfedezésénél mivel már Papanek úr hasznosabbat is s nem fogja megbánni, ha ilyen biológiai előismeretek mellett más irányban keresi dicsőségét a jövőben is.

Különböznék úgy tudom, hogy Pozsony vidékén Papanek úr már több éve folytat ellenőrzött kísérleteket; ha a kísérlet tényleg jól ütött ki, csak hasznos lenne az ügyre nézve, ha az ily fajta tendenciájú cikkelyekhez, legalább a magamfajta hitetlenek részére, kik nem hisznek többé a csudákban, de nem ülnek fel a jámbor nagyképűsködésnek, vagy befonási szándékának sem — ízelítőnek melleskélve ezen ellenőrző bizottság igazoló jegyzőkönyvét is.

Tarcalon. 1893. évi január hó 18-án.

Kosinsky Viktor,

m. k. vinc. iskolai igazgató,
mint tokaj-hegyaljai szőlőszeti felügyelő.

A szerkesztő postája.

R. Helyben. Holnap d. u. 12—1 között sziveskedjék hozzánk elférni az irodába.

Cs. L. urnak — M. Laborcz. Csereviszonyunk a levelében említett szaklappal megszűnt.

Birkatürelmi munkatársunknak. — Ibi-Ubi. Az Egy villanás sem sikerült. Az alapeszme nem bír kivillani az osztrák kódos, homályos hangulatból. A régiebb és az újabb üzenet nem vonatkozhatott egy és ugyanazon dologra; mert minálunk az a szokás, hogy a szerkesztői üzenetet, mint vélemény, rájegyezzük az illető kéziratra.

B. D. urnak — S. Patak. Szives üdvözet!

G. S. urnak — S. Patak. A türelem rózsát terem!

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMERNÉ.

Hirdetések.

Tk. 4986. sz./892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. tsvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ligeti Bertalan, s.-a.-ujhelyi lakos kérelme következtében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-

ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő S.-a.-Ujhely város határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 2495. sz. tjkvben Ligeti Bertalan tulajdonú jegyzett 7922—7925. hr. sz. dörzsi szőlőre a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverést 600 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi február hó 27-ik napján d. e. 9 órakor a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 főt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi december hó 19-ik napján.

Képes Gyula, kir. törvénzi bíró.

A s.-a.-ujhelyi statusquo izr. hitközség tulajdonát képező Kazinczy-u. 515. sz. ház egész emelete kerttel, kocsiszinnel, istállóval és cselédlakkal, valamint a Rákóczy-u. 755. sz. iskolaépületben egy nagyobb és kisebb utcai és egy nagyobb udvari (bolt v. raktár) helyiség április 24-étől bérbe adható. Bővebbet Zinner Henrik vagy Dr. Reichard Salamonnál.

Alkusz.

Messze kiterjedő összeköttetéseimmél fogva abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mindenféle birtok-bérbevétel s adást, birtokvétel és eladást, a legelőnyösebb feltételek mellett közvetíthetek. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, ajánlom magamat a t. érdeklettek becses figyelmébe.

Weinberger Manó.

S.-a.-Ujhely, Korona-utca.

Kiállítás Páris 1889. arany érem.

Legnagyobb eredmény! Próbálatok és ítéletek!

A VALÓDI TORD-TRIPPE

kiirt p tkányt, egeret és vakonokot anélkül. hogy más háziállatoknak kárt okozna.

Ezen szer sem Arzenikumot, sem Strychnint, sem Phosport vagy már a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

ARAK:

Egy nagy csomag ára 1 frt. egy kis csomag 50 kr.

Feltaláló:

A CUSSEAK I traverse Gazzino Marseille 5, a francia-, belga- és olasz államvasutak szállítója

Egyedüli raktár S.-a.-Ujhely részére:

MALÁRTSIK GYÖRGY

3—4

fűszerkereskedése.

Amennyiben Cognac-gyártmányaimat ezután személyes felügyelettel hozandom forgalomba, Cognacom tiszta zamataért és annak hamisítatlan valóságáért szavatolok.

Cognacom tiszta borkivonat

és ez idő szerint a legkedveltebb a hazai gyártmányok között.

Kapható minden nagyobb fűszerüzletben.

Sátoralja-Ujhelyen kapható:

Malártsik György, Klein Albert, Fried Ignác, Behyna testvérek, Bárczy Béla, Frommer Mór és Nagy Lajos Béla ezeltől Vályi István stb. kereskedéseikben.

Kitűnő tisztelettel

GRÓF KEGLEVICH RÓBERT

Promontori Cognacgyára.

HIRDETÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a

„Koronához“ czimzett szállodát

Csernyiczky Mihály volt bérlőtől átvevén, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg csinos és kényelmes lakszobák, meg tágas értekezleti helyiségekkel berendeztük, hol egyszersmind kitünő izletes magyar konyha és természetes finom italok, valamint pontos kiszolgálatról gondoskodva lesz.

Bankettek rendezése és abonnensek előnyös föltételek mellett elvállaltatnak.

A nagyérdemű közönség minél számosabb látogatását és becses pártfogását kérve, vagyunk

kitünő tisztelettel

Abonyi D. Mór és veje.

6-2

Meghívás.

A varannai takarékpénztár mint részvénytársulat

t. részvényesei

f. évi február hó 16-án d. u. 2 órakor
az intézet helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre

az alapszabályok 10 §-ára való hivatkozással*) tisztelettel meghívotnak.

Tárgy.

1. A lefolyt 1892. évi üzlet-eredményről előterjesztendő igazgatósági jelentés és indítványa a jövedelem mikénti felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megszavazása.
3. Felügyelő-bizottság választása.
4. Az igazgató-tanács egyharmadának kisorsolása és választás utján újbóli kiegészítése.
5. Netán beadandó indítványok feletti határozat hozatal.

Varannó, 1893. január hó 14-én.

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 10. §-a értelmében minden részvényes köteles szavazati jogát az igazoló-bizottság kívánata esetén részvényeinek felmutatásával igazolni, ellenesetben a szavazati jegy kiadása megtagadatik.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulthatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi

tisztított

15-24

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint, egy üveg fehér 1 fnt 50 kr. és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

S.-a.-Ujhelyben: csak Éllássy E., Budal Ákos és Kincsesy P. urak gyógyszerárában.

Főraktár és főelárúsítás az osztr.-magyar monarchia részére: **Maager Vilmos, Bécs. III/3., Heumarkt 3.**

Az Evva-házban

több rendbeli lakások kiadók. Tudakozódhatni a Kiadóhivatalban.

284. szám/1892.

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a m.-szigeti kir. járásbíró 2580. számú végzése által a kir. kincstári uradalmi ügyesség javára Lefkovicz Sámuel ellen 259 ft 32 kr. tőke, ennek 1891. évi január hó 1. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 50 fnt 62 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 ft 60 kr-ra becsült különféle házi butorok, ágyneműk, szarvasmarhák, kecskék és épületifa anyagokból álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 4495. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hankóczon alperes lakásán leendő eszközésére 1893. évi február 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1891. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Homonnán, 1893. évi január hó 13. napján.

Tahy Béla,

h. kir. járásbíró; végrehajtó.

815./892. végr. sz.

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a budapesti kir. keresk. törvényszéknek 68481/92. számú végzésével Tsuk József budapesti lakos felperes részére Altman Jenő alperes ellen 153 ft 50 kr. s jár. erejéig elrendelt kiél. végrehajtás folytán nevezett alperestől S.-a.-Ujhelyben 1892. évi november hó 20-án lefoglalt s 962 ftra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 7525/92. sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínen, vagyis S.-a.-Ujhelyben alperes üzlethelyiségében leendő megtartására határidőül 1893. évi január hó 31-ik napjának délutáni 2 órája tűzték ki, a mikor bíróság lefoglalt ruhaneműk s egyéb különféle ingóságok az 1881. 50. t. cz. 107. 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhivatnak egyttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál, az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni követelmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1893. évi január hó 16-ik napján.

Pál Lajos, kir. bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY.

1893. február hó 14-én a bodzás-ujlaki gözmalom szabad kézből lesz eladva, amely fel van szerelve két pár kő, egy henger, egy eurika, 3 lisztválasztó henger, egy új 10 lóerejű Marschal gép. Ehhez tartozik még, egész közel, nagy kerttel igen jó lakás és külön molnár lakása.

A malom igen jól van kezelve és nagy forgalomnak örvend.

Teljes tisztelettel

ZATHURECZKY GYULA.

2-3

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házi-szerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés,

Hasonló jó eredménnyel használható csusz, közsvény, és tagszagatás, valamint fejfájás, hátfájás, csipő-fájdalom stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Fzen szer 40 kros, 70 kros és 1 ft 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller kéréndő.

TÖLGY-ELADÁS.

Bodrogközi Riese községben folyó évi február hó 6-án **150 darab tölgyfa** szabad kézből nyilvános árverés útján el fog adni. Venni szándékozók előleges tájékozást nyerhetnek alulírt község birájánál.

VÉCSY JÁNOS, bíró.

Sírkövekre feliratok vése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT
és homokkő sírkövet.

Tisztelettel

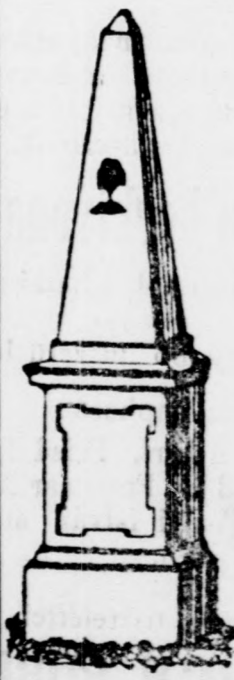
BURGER ADOLF

vállalkozó.

Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Sírkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

1892. évi magyar kir. adómentes 4%-os járadékkölcsön

A kamatok koronaértékben fizetendők. — Kibocsátva: névértékű 1062.000.000 korona

az 1892. évi XXI. törvénycikkben felsorolt 5%-kal osztrák értékben és ezüstben kamatozó és visszafizetendő kölcsönök és részvények convertálása és beváltása céljából és

1892. évi magyar kir. adómentes 4%-os járadékkölcsön

Összes kibocsátás: 90.000,000 arany forint névérték.

Kamatok aranyban fizetendők. 100 arany forint = 202.50 német bir. márka = 250 frank = 10 L értékarányban.

Névértékű 18.000,000 arany forint részösszeg

kibocsátva az 1892. évi XXI. törvénycikkben megjelölt 5% és 6%-os aranyban kamatozó kölcsönök convertálása céljából.

A magyar királyi pénzügyministerium vezetésével megbízott magyar kir. Ministerelnök Úr Ó Nagyméltóságának a Budapesti Közlönyben megjelent hirdetményeire vonatkozóan, az 1892-ik évi XXI. törvénycikk értelmében a convertálás alá jutó járadékkölcsönök, részvények és kötvények birtokosainak — a magyar északkeleti vasutnak már visszafizetésre került részvényeinek kivételével, a kicserélés ezennel felajánlatik.

Ezen kicserélésnél, a convertálásnál tekintetbe jövő kötvények, következőképpen fogadtatnak el fizetéseiként:

a) **5%-os Magyar papíráradék,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892 decz. 1-től bezárólag 1893
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 2 frt 50 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 50 krral

b) **5%-os Magyar maradvány- és irtvány földváltási kötvények,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében,
levonva 7% jövedelmi adót — — — o. é. 1 frt 94 kr.
összesen tehát — — o. é. 101 frt 94 krral

c) **5%-os Budapest-pécsi vasúti részvények,***
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt 25 kr.
ehhez adva az 1892 január 1-től bezárólag 1893
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 7 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 107 frt 34 krral

d) **5%-os Alföld-fiumei vasúti részvények,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag má-
jus 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében — o. é. 2 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 09 krral

e) **5%-os Első Erdélyi vasúti részvények,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 2 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 09 krral

f) **5%-os Duna-drávai vasúti részvények,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 2 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 09 krral

g) **5%-os Első Magyar-gácsországi vasúti részvények,**
4.906,200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 2 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 09 krral

h) **5%-os Magyar nyugoti vasúti részvények,**
12.259,400 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 2 frt 09 kr.
összesen tehát — — o. é. 102 frt 09 krral

i) **5%-os Magyar nyugoti vasúti I. és II. kib. elsőbbségi kötvények,**
19 037,200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892 okt. 1-től bezárólag 1893
május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. 3 frt 34 kr.
összesen tehát — — o. é. 103 frt 34 krral

j) **1869. évi 5%-os Magyar északkeleti vasúti elsőbbségi kötvények,**
100 forint tőke névértékért — — — o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892 okt. 1-től bezárólag 1893
május 31-ig folyó 5% os kamatok fejében o. é. 3 frt 34 kr.
összesen tehát — — o. é. 103 frt 34 krral

k) **1875. évi 5%-os Magyar északkeleti vasúti arany kölcsön,**
100 forint tőke névértékért — — — — márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag 1893
június 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében > 5. — >
összesen tehát — — márka 207.50 fillérrel

l) **1878. évi 6%-os Magyar északkeleti vasut üzemkölcsöne,**
100 forint tőke névértékért — — — — márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1892 okt. 1-től bezárólag 1893
június 30-ig folyó 6%-os kamatok fejében > 9. — >
összesen tehát — — márka 211.50 fillérrel

m) **1876. évi 5%-os egyes magyar vasúti (beruházási) elsőbbségi kölcsön,**
100 forint tőke névértékért — — — — márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag 1893
június 30-ig folyó 5 százalék. kamatok fejében > 5. — >
összesen tehát — — márka 207.50 fillérrel

* Ezen részvények beszámítási áránál részvényenkint 50 krajczárnyi összeg vétetett tekintetbe, mint a mely utólagos elszámolásokból a Budapest-pécsi vasut részvényeseinek az államosítást megelőző üzemévekből még kijár.

Budapesten, 1893 január havában.

Ezzel szemben az új 4 százalékos korona járadék kötvények, a melyek az előzőleg a) -tól bezárólag j) alatt felsorolt czimletek convertálására szolgálnak

100 korona tőke névértékét — — — — 92 korona 50 fillérrel
ehhez adva az 1892 decz. 1-től bezárólag 1893

május 31-ig folyó 4 százalék. kamatok fejében 2 korona — filler

összesen — — — — 94 korona 50 fillérrel

vagyis o. é. 47 frt 25 krajczárral,

továbbá a 4 százalékos arany járadék kötvények, a melyek az előzőleg k) -tól m) -ig felsorolt czimletek beváltására szolgálnak

100 arany forint névértékért 96.20% árfolyamon berlini usance szerint — — — — márka 192.40 fillérrel

ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag jú-
nius 30-ig folyó 4 százalék. kamatok fejében márka 4. — fillérrel

összesen — — — — márka 196.40 fillérrel

hozatnak számításba.

Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4 százalékos kötvényeknek 100 koronával, illetőleg 100 arany forinttal osztható névértékét, a mennyiben az a beszolgáltatott 5 százalékos és 6 százalékos kötvények és részvények beszámítási értékében fedezetét találja, míg az utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlíthető részét a kicserélési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

A fent felsorolt járadék- és elsőbbségi kötvények, valamint részvények tulajdonosai, a kik az ezennel felajánlott kicserélési joggal élni kívánnak, e jognak különbömbeni elvesztése mellett, tartoznak a kicserélendő kötvényeket és részvényeket

jelen felhívás közzétételétől

bezárólag keddig, 1893. évi február hó 7-ig

a következő kicserélési helyeknél a szokásos üzleti órákban be-
jelenteni, és pedig:

Budapesten a magyar kir. központi állampénztárnál (pénzügy-
ministeri palota),

a magyar kir. állampénztárnál (fővármház),

Zágrábban a királyi állampénztárnál, valamint

az összes magyar kir. adóhivataloknál (ezen utóbbiaknál azonban csak az a) -tól j) -ig felsorolt kötvények és részvények), továbbá

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál

Bécsben S. M. v. Rothschild bankháznál,

— a »K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und
Gewerbe« czimű intézetnél,

— a »K. K. priv. allgem. Oesterr. Boden-Credit-Anstalt«
czimű intézetnél,

Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Trop-

pauban a »K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und
Gewerbe« czimű intézet fiókjainál, azonkívül

Berlinben, M. m. Frankfurtban, Kölnben, Amster-

damban a Direction der Disconto-Gesellschaft, Bank für Han-
del und Industrie, M. A. v. Rothschild und Söhne és S. Bleich-
röder bankházak, illetőleg A. Gansl bankház által közzéteendő

feltételek mellett.

A kicserélésnél továbbá következő határozmányok irányadók:

1. A kicserélendő kötvényeknek és részvényeknek letétele

folyó szelvényeikkel együtt, egyszerű aláírási nyilatkozatok kísere-

tében történik, a melyek a kicserélési helyeknél költségmentesen

kaphatók. 2. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények, illető-

leg részvények kicserélésre el nem fogadtatnak, ellenben kisorsolt,

de még esedékessé nem vált kötvények, illetőleg részvények ki-

cserélés tárgyát képezik. 3. A kicserélés végett bejelentett czim-

letek beszolgáltatása, vagy az aláírással egyidejűleg, vagy a kicse-

rélési határidő lejártától számított négy hét alatt történik, az utóbbi

esetben a kicserélési hely által elfogadhatónak ítélt biztosíték le-

tétele mellett. 4. A kicserélés végett benyújtott kötvényekről és

részvényekről a benyújtók levélbéli igazolványt kapnak, a melynek

a benyújtás napjától számított **15 nap mulva** visszaadása elle-

nében, a végleges 4 százalékos járadékkötvények az esetleg járó

készpénz kiegyenlítésével együtt kiadatnak. 5. A végleges 4 szá-

zalékos kötvények kiadása ugyanazon helyen történik, a melynél

a kicserélendő régi kötvények és részvények letéttettek. 6. Az 1893.

évi május 1-ig fel nem vett 4 százalékos járadékkötvények, ezen

időtől kezdve a benyújtónak számlájára és veszélyére maradnak az

illető beváltó-helynél. 7. A fentebbi g) h) és i) pont alatt felsor-

olt Első magyar-gácsországi vasúti részvények, Magyar nyugoti

vasut-részvények és Magyar nyugoti vasut I. és II. kib. elsőbbsé-

gi kötvények csak az ezen pontokban említett összegek erejéig

vétethetnek a kicserélésnél tekintetbe és minden kicserélési hely-

nek jogában áll, mihelyt a részére illetően aláírások számára 4

százalékos járadékkötvényekből átutalt összeg kimerítettett, további

bejelentéseket visszautasítani, illetőleg leszállítani. 8. A 4 százalé-

kos járadékkölcsön bizonyos meghatározott névértékre szóló köt-

vényeire történő bejelentés csak annyiban vehető tekintetbe, a

mennyiben ez az aláírási hely vélekedése szerint a többi aláíró

érdekeivel megegyeztetethető. 9. A mennyiben a kicserélés végett

benyújtott a) -j) alatt felsorolt kötvények és részvények a német

birodalmi bélyeggel el vannak látva, a benyújtónak kívánságára

szintén a német bélyeggel ellátott 4 százalékos korona-kötvények

adatnak ki. A német birodalmi bélyeggel ellátott régi kötvények

és részvények külön számjegyzék kíséretében nyújtandók be. A

kibocsátandó 4 százalékos aranyjáradék-kötvények német bir. bé-

lyeggel lesznek ellátva. 10. Névre szóló és kötményezett kötvé-

nyek és részvények tulajdonosai czimleteiket, az előzőleg említett

eljáras szerint azon fizetési hely közvetítésével, a melynél eddig a

kamatfizetés nyugta ellenében történt, küldik be kicserélés végett a

magyar kir. központi állampénztárhoz Budapestre.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

